

Sygnatura akt: XI GC 404/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 maja 2016 roku

Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie, Wydział XI Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Rejonowego Mariusz Zawicki

Protokolant: Sylwia Warszzyńska - Kufel

po rozpoznaniu w dniu 9 maja 2016 roku w Szczecinie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Ltd spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

przeciwko S. J.

o zapłatę

1. oddała powództwo;

2. zasądza od powoda (...) Ltd spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. na rzecz pozwanego S. J. kwotę 2.417 (dwa tysiące czterysta siedemnaście) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygnatura akt: XI GC 404/16

UZASADNIENIE

Powódka (...) Ltd spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. złożyła pozew przeciwko S. J. o zapłatę kwoty 27.916 złotych z odsetkami ustawowymi od dnia 28 stycznia 2015 roku do dnia zapłaty.

W treści pozwu wskazano, że pozwany bezpodstawnie zrezygnował z realizacji umowy z dnia 27 listopada 2014 r. łączącej strony obejmującej dostawę karpia, co, jak podkreśliła strona powodowa, zaktualizowało jej uprawnienie do naliczenia kary umownej w wysokości 50% wartości niedostarczonej ilości towaru. W uzasadnieniu powódka wskazała, że pozwany nie dostarczył 6.979 kg karpia, stanowiących ponad 58% całkowitej zakontraktowanej ilości, w związku z czym pozwany winien uiścić na rzecz strony powodowej kwotę 27.916 zł.

W sprawie wydano nakaz zapłaty z dnia 20 kwietnia 2015 roku uwzględniający żądanie pozwu (karta 19).

Postanowieniem z dnia 27 stycznia 2016 r. Sąd odrzucił wniosek pozwanego o przywrócenie terminu, bowiem nie rozpoczął się bieg terminu do wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty. Jednocześnie Sąd, na wniosek strony pozwanej, wstrzymał wykonanie nakazu zapłaty z dnia 20 kwietnia 2015 r.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty (karta 41) pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie na jego rzecz od powódki kosztów procesu. Pozwany zaznaczył, iż w trakcie wykonywania umowy strony w drodze porozumienia ustaliły, że pozwany zamiast karpia dostarczy częściowo powódce tołpygę. Ponadto w uzasadnieniu pozwany wskazał, iż żądana przez powódkę kara umowna jest rażąco zawyżona, została narzucona jednostronnie stronie pozwanej przez powódkę i jest niezgodna z zasadami współżycia społecznego.

W piśmie z dnia 18 lutego 2015 roku (karta 71) powódka wskazała, że podstawą do żądania kary umownej jest umowa podpisana przez pozwanego, zaś dostarczenie przez pozwanego tołpygi nie miało związku z niedostarczeniem przez pozwanego karpia.

W piśmie z dnia 11 kwietnia 2016 roku powód podtrzymał dotychczasową argumentację, wskazując, że wysokość kary umownej odpowiada wysokości poniesionej przez spółkę szkody.

Na rozprawie w dniu 25 kwietnia 2016 roku (karta 106) strony nie zmieniły swoich stanowisk.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

S. J. współpracował z (...) Ltd spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w S.. W ramach tej współpracy S. J. podpisał ze spółką (...) Ltd dwa kontrakty na dostawę ryb. W ramach prowadzonej działalności gospodarczej S. J. hodował ryby w stawach hodowlanych.

W dniu 22 listopada 2013 r. (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. zawarła z S. J. umowę handlową, której przedmiotem była dostawa, przez S. J., karpia żywego o wymiarze pomiędzy 1,5 kg – 2,5 kg w ilości 25.000 kg karpia netto. Cenę ustalono w wysokości 8,20 zł za kilogram netto.

Podstawą do przyjęcia dostawy był pozytywny wynik kontroli jakościowej i ilościowej, przeprowadzonej przez (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w S. niezwłocznie przy dostawie. Rozbieżności ilościowe były każdorazowo rozwiązywane na podstawie dokumentów ważenia. Ewentualna wadliwa jakość dostarczanej ryby przy wystąpieniu problemów jakościowych wymagała potwierdzenia ze strony lekarza weterynarii, a w sytuacji braku porozumienia dostawca zobowiązany był do odebrania towaru na własny koszt i ryzyko. Treść § 2 ust. 3 umowy stanowi, iż w przypadku niedopełnienia realizacji kontraktu powyżej 10% całkowitej ilości zakontraktowanej, S. J. obciążony zostanie karą umowną w wysokości 50% wartości niezrealizowanej ilości towaru. Natomiast w przypadku, gdy niedopełnienie realizacji kontraktu powyżej 10% całkowitej ilości zakontraktowanej będzie wynikać z braku zamówień ze strony (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S., S. J. obciąży spółkę (...) karą umowną w wysokości 50% wartości niezrealizowanej ilości towaru.

Spółka (...), odnośnie kontraktu z 2013 roku nie odebrała, nie podając przyczyny 5 ton zamówionego karpia objętego umową. Umowa obejmowała dostarczanie karpia w okresie wigilijnym. W okresie objętym kontraktem z 2013 roku spółka (...) nie przedłożyła żadnych dokumentów wskazujących na niedobory wagowe i jakościowe ryby dostarczanej przez S. J.. (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. w grudniu 2013 r. złożyła S. J. drogą elektroniczną reklamację dotyczącą obecności pasożytów w dostawie karpia oraz obniżyła cenę zakupu karpia o 0,50 zł/kg. Opinia lekarza weterynarii nie została sporządzona.

Dowód:

- umowa z dnia 22 listopada 2013 r., k. 78-79
- zeznania S. J., k. 108;
- wydruk wiadomości e-mail, karta 81, karta 83;

Pismem z dnia 21 stycznia 2014 r. S. J. poinformował spółkę (...) o obciążeniu jej kwotą 17.999 zł karą umowną z tytułu 50% niezrealizowanej ilości towaru wynoszącej 4.390 kg.

Dowód:

- wiadomości e-mail, k. 80-83
- pismo z dnia 21 stycznia 2014 r., k. 84

- zeznania S. J., k. 108

W dniu 27 listopada 2014 r. (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. zawarła z S. J. kolejną umowę, której przedmiotem była dostawa karpia żywego o wymiarze pomiędzy 1,5 kg-2,5 kg, w ilości 12.000 kg netto z możliwością zwiększenia/zmniejszenia zamawianej ilości o 20%. Cenę ustalono na kwotę niższą niż w roku 2013, tj. 8 zł za kilogram netto. Towar miał być odebrany do dnia 24 grudnia 2014 r. W umowie zawarto postanowienie, iż dostarczana ryba nie będzie zakażona pasożytami, a zwłaszcza splewką. Jednorazowe zamówienie nie mogło być mniejsze niż 1.500 kg karpia. Zamówienia miały być składane dzień przed planowaną dostawą, a w przypadku dostaw w soboty i niedziele dostawa miała być zamawiana w piątki. Podstawą do przyjęcia dostawy był pozytywny wynik kontroli jakościowej i ilościowej, przeprowadzonej przez (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w S. niezwłocznie przy dostawie. Natomiast rozbieżności ilościowe były każdorazowo rozwiązywane na podstawie dokumentów ważenia. Zgodnie z umową S. J. mógł przy wystąpieniu poważnych problemów jakościowych wymagać potwierdzenia ze strony lekarza weterynarii, a w sytuacji braku porozumienia zobowiązany był do odebrania towaru na własny koszt i ryzyko. Treść § 2 ust. 3 umowy stanowi, iż w przypadku niedopełnienia realizacji kontraktu powyżej 10% całkowitej ilości zakontraktowanej, S. J. obciążony zostanie karą umowną w wysokości 50% wartości niezrealizowanej ilości towaru. Natomiast w przypadku, gdy niedopełnienie realizacji kontraktu powyżej 10% całkowitej ilości zakontraktowanej będzie wynikać z braku zamówień ze strony (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S., S. J. obciąży spółkę (...) karą umowną w wysokości 50% wartości niezrealizowanej ilości towaru.

Dowód:

- umowa z dnia 27 listopada 2014 r., k. 12

- zeznania S. J., k. 108

W dniu 11 i 13 grudnia 2014 r. S. J. wystawił (...) Ltd spółce z ograniczoną odpowiedzialnością rachunki, każdy na kwotę 20.000 zł za 2500 kg karpia. Cena uwzględniała kwotę z umowy, to jest 8 złotych.

Dowód:

- rachunki, k. 13;

Pismem z dnia 17 grudnia 2014 r. S. J. poinformował prezesa zarządu spółki S. o wycofaniu się z dalszej realizacji umowy z dnia 27 listopada 2014 r., z winy spółki albowiem S.. (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. poinformowała S. J. o nieprzyjęciu 10% towaru dwa dni po dostawie karpia (sobota), tj. w dniu 15 grudnia 2014 r. (poniedziałek). S. J. odstąpił więc od umowy z obawy przed powtórzeniem się sytuacji z poprzedniego kontraktu, kiedy spółka (...) zarzucała mu nieuzasadnioną wadliwość towaru co skutkowało jednostronnym obniżeniem ceny ryby przez zamawiającego a następnie nieuzasadnionym nieodebraniem ok 5 ton ryb, w związku z czym S. J. poniósł straty.

Pismem z dnia 19 grudnia 2014 r. (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S., mimo odstąpienia przez dostawcę ryby od umowy, wezwała S. J. do wykonania umowy z dnia 27 listopada 2014 r., pod rygorem naliczenia kary umownej w wysokości 50% wartości niezrealizowanej ilości towaru. S. J. dostarczył 5,021 tony karpia, którego jakość (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. zakwestionowała. S. J. przed okresem wigilijnym dostarczył spółce (...) tołpygę, za którą spółka zapłaciła.

Dowód:

- pismo z dnia 17 grudnia 2014 r., k. 13v

- pismo z dnia 19 grudnia 2014 r., k. 14

- zeznania S. J., k. 108

- zeznania G. K., k. 107

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo okazało się niezasadne.

Niespornym był fakt, że strony zawarły umowy sprzedaży. Stosownie do treści art. 535 § 1 k.c. przez umowę sprzedaży sprzedawca zobowiązuje się przenieść na kupującego własność rzeczy i wydać mu rzecz, a kupujący zobowiązuje się rzecz odebrać i zapłacić sprzedawcy cenę. Ustalenie, że strony zawarły umowę dostawy (art. 605 k.c.), nie zmienia ustaleń faktycznych w sprawie.

Żądanie pozwu oparcie znajduje w treści normy art. 483 § 1 k.c., stosownie do którego można zastrzec w umowie, że naprawienie szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania niepieniężnego nastąpi przez zapłatę określonej sumy (kara umowna).

Dłużnik (pозwany) podniósł zarzut miarkowania kary umownej. Stosownie do treści art. 484 § 1 k.c. w razie niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania kara umowna należy się wierzycielowi w zastrzeżonej na ten wypadek wysokości bez względu na wysokość poniesionej szkody. Żądanie odszkodowania przenoszącego wysokość zastrzeżonej kary nie jest dopuszczalne, chyba że strony inaczej postanowiły. Zgodnie zaś z treścią § 2 tej normy - jeżeli zobowiązanie zostało w znacznej części wykonane, dłużnik może żądać zmniejszenia kary umownej; to samo dotyczy wypadku, gdy kara umowna jest rażąco wygórowana.

Jednocześnie podczas zeznań na ostatniej rozprawie, co wynika również z pisma załączonego do pozwu (karta 13v) wynika, że powód od umowy odstąpił albowiem miał uzasadnione obawy, że ponownie zamawiający jednostronnie obniży cenę sprzedaży ryby i w wybranym przez siebie momencie przestanie faktycznie odbierać ryby przygotowanej przez S. J. właśnie dla spółki (...).

Niespornym jest to, że zarówno w 2013 roku jak i w 2014 roku strony zawarły umowy o w zasadzie tożsamej treści o takim samym charakterze. Umowy noszą nazwę umów „handlowych” stanowią one umowy sprzedaży i dostawy z przeważającą ilością elementów właściwych dla umowy sprzedaży. Ryba, którą posiadał w stawach pozwany, nie był hodowana na zamówienie powodowej spółki.

W obu umowach (karta 12 i karta 78) strony umówiły się, że powodowa spółka odbierze rybę (karpia) do dnia 24 grudnia danego roku. Zapis ten jest logiczny albowiem doświadczenie życiowe i zasady logiki wskazują, że poza okresem świąt grudniowych karp nie jest popularną rybą.

Faktowi, iż to z winy powoda pierwszy kontrakt stron (z 2013 roku) nie został zrealizowany, powodowa spółka nie zaprzeczyła. Pozwany, odnosząc się do żądania pozwu, wskazał na zasady przyzwoitości i lojalności kupieckiej. Wskazał, że rok wcześniej nie skorzystał z prawa obciążenia kara umowna powodowej spółki, mimo, że do dnia 24 grudnia znaczna ilość ryby nie została odebrana przez powodową spółkę. Do zarzutu braku lojalności kupieckiej a tym samym braku przyzwoitości handlowej, powodowa spółka nie odniosła się, wskazując, że istnieje możliwość miarkowania kary umownej.

Zeznaniom pozwanego (karta 108) strona powodowa nie zaprzeczyła. Nie podjęła polemiki odnośnie zeznanych okoliczności, że w roku pierwszego kontraktu strona powodowa nie odebrała w całości zakontraktowanej ryby, jednostronnie ustaliła jej jakość (poniżej ustalonej w umowie normy) jednostronnie obniżyła cenę sprzedaży ryby. Dla sądu jasnym jest, że karp jest ryba handlową sezonowo, a pozwany w pierwszym roku otrzymując pomniejszoną zapłatę od umowy w zasadzie nie mógł odstąpić, trudno bowiem przypuszczać by był w stanie w ciągu jednego czy dwóch dni znaleźć odbiorców dla kilkunastu ton karpia nieodebranego przez powodową spółkę.

Co było niesporne, okoliczności analogiczne wystąpiły w 2014 roku – przy realizacji przedmiotowego kontraktu. Pozwany odebrał wiadomości ze strony powodowej spółki jako zmierzające do ponownie obniżenia ceny ryby w

stosunku do ceny umownej. Jak zeznał pozwany, czemu sąd dał wiarę, a powodowa spółka nie zaprzeczyła (karta 108), spółka (...) kwestionowała parametry ryby, z ustaleniami tymi nie zgadzał się pozwany a okoliczności te nie zostały udowodnione. Takie zachowanie, zasadnie, pozwany odczytał jako zmierzające do obniżenia ceny, na co pozwany nie mógł sobie pozwolić. W tej sytuacji pozwany skutecznie od umowy odstąpił stosownie do treści art. 552 k.c. i art. 493 § 1 k.c. Wobec skutecznego odstąpienia od umowy brak jest podstawy do naliczenia kary umownej albowiem w takiej sytuacji strony, stosownie do cytowanej norm, miały obowiązek dokonania wyłącznie wzajemnego rozliczenia w zakresie transakcji faktycznie wykonanych.

Gdyby uznać te okoliczności za niewystarczające, przy przyjęciu, że powód miał możliwość skutecznego naliczenia kar umownych, należy rozważyć zarzut miarkowania kary umownej podniesiony przez pozwanego.

Powód twierdził, że wysokość kary umownej nie jest nadmierna, bo odpowiada wysokości szkody rzeczywiście poniesionej. Na okoliczność wysokości szkody przedstawiono dokument zamówienia ze spółki (...) (karta 73). Wskazał (karta 71v), że wysokość kary stanowi różnicę między ceną oferowaną pozwanemu za rybę, a ceną, którą miał zapłacić odbiorca ryby. Twierdzenia te stoją w sprzeczności z zeznaniami świadka G. K. (karta 107) – pracownika powodowej spółki, który wskazał, że w istocie powodowa spółka rybę kupiła z innego źródła. Nie jest zatem prawdą, że spółka poniosła stratę w wysokości odpowiadającej karze umownej. Zeznania świadka wskazują, że spółka (...) zrealizowała wszystkie swoje zamówienia. Według zeznań świadka stratą po stronie spółki miał być „dodatkowy i niepotrzebny stres” oraz „praca w nadgodzinach”. W tym zakresie zeznania są niekonkretne, mało szczegółowe, nie wskazują na ilość nadgodzin, ilość osób, które miał w nadgodzinach pracować, nie naprowadzono na te okoliczności żadnych dowodów. Dodatkowo wskazać należy, że powodowa spółka nie twierdziła, że pozwany był jej jedynym dostawcą.

Zasadę miarkowania kary umownej określa norma art. 484 § 2 k.c. stanowiąca, że dłużnik może żądać zmniejszenia kary umownej, jeśli jest ona wygórowana. W kontekście istnienia wyłącznie nieprecyzyjnych i niekonsekwentnych twierdzeń na istnienie szkody po stronie pozwanej i jej wysokości, mając na uwadze niezaprzeczone okoliczności występujące w 2013 roku polegające na nieodebraniu ryby od pozwanego i nienaliczeniu kary umownej przez pozwanego sąd miarkując karę umowną do zera.

Z uwagi na powyższe powództwo podlegało oddaleniu.

W punkcie 2 wyroku orzeczono o kosztach procesu. Stosownie do treści art. 98 § 1 kodeksu postępowania cywilnego strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Do zasądzonych od powoda na rzecz pozwanego kosztów należy wynagrodzenie zawodowego pełnomocnika powoda (2.400 złotych), opłata od pełnomocnictwa (17) złotych. O wysokości wynagrodzenia pełnomocnika orzeczono zgodnie z §6 pkt 5 w zw. z § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.

W tym stanie rzeczy orzeczono, jak w sentencji wyroku.

ZARZĄDZENIE

1. (...)
2. (...)
3. (...)